

Bilag 2. Oversigt over forslag til ændringer i landdistriktsprogrammet 2014-2020.

Programafsnit	Ændring
Kap. 4. SWOT og behovsidentificering	Afsnit 4.1.1. <i>Omfattende overordnet beskrivelse af den nuværende situation på programmeringsområdet</i> ændres vedrørende HNV-indikatoren (høj naturværdi) som følge af ændringer i HNV-kortet.
Kap. 5. Beskrivelse af strategien	Afsnit 5.2.5.1 om fokusområde 5A) <i>Effektivitetsforbedringer i vandforbruget i landbruget</i> ændres som følge af, at der iværksættes en indsats under dette fokusområde for investeringer i vandbesparende teknikker i gartnerisektoren under Miljøteknologi. Der har hidtil ikke kunnet iværksættes indsatser under fokusområde 5A på grund af usikkerhed om en forhåndsbetingelse, jf. ændringen vedrørende kap. 6.
Kap. 6. Vurdering af forhåndsbetingelserne	I afsnit 6.2. <i>Forhåndsbetingelser</i> er forhåndsbetingelse 5.2. om vandsektoren tilføjet tabellerne og noteret som opfyldt. Forhåndsbetingelse 5.2 har ikke hidtil indgået i programmet på grund af usikkerhed om Danmarks opfyldelse af forhåndsbetingelsen. Det er nu afklaret, at Danmark opfylder betingelsen, og der kan derfor iværksættes indsatser for vandbesparende initiativer.
Kap. 7. Beskrivelse af resultatrammen	Opdatering udestår. Afsnit 7.1. <i>Indikatorer</i> , afsnit 7.2. <i>Alternative indikatorer</i> og afsnit 7.3. <i>Reserve</i> skal opdateres og tilføjes indikatorer, mål og milepæle. Kapitlet skal opdateres som følge af tilførslen af nye midler overført fra søjle I (fleksmidler), samt den ændrede prioritering af indsatser for 2016-2018, jf. kap 10. <i>Finansieringsplan</i> .
Afsnit 8.1. <i>Beskrivelse af de almindelige betingelser, der gælder for mere end en foranstaltning</i>	1. Afsnittet <i>Modregning</i> under <i>Grønne krav</i> er ændret vedrørende modregning for miljøfokusområder (EFA). Den fastsatte maksimalsats for økologisk arealtilskud skal modregnes for kravet om miljøfokusområder (EFA) for at undgå dobbeltkompensation. Dette har ikke betydning for den

Programafsnit	Ændring
	<p>aktuelle tilskudssats.</p> <p>2. Ændring af tabel 28a, 28b og 28e vedrørende baseline for arealbaserede tilskudsordninger.</p>
Afsnit 8.2.1. vedr. tilskudsordningen <i>M01a Erhvervsudvikling (projekter om vidensoverførelse inden for den primære jordbrugssektor)</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forarbejdningssektoren inkluderes som målgruppe. Dette har betydning for flere afsnit, bl.a. støttebetingelser. 2. Tilføjelse af supplerende fokusområder. 3. Udvidet beskrivelse af demonstrationsaktiviteter (Beskrivelse af typen af operationer). 4. Udvidelse af indsatsområder. 5. Nye støttebetingelser. 6. Nye prioriteringskriterier.
Afsnit 8.2.1. vedr. tilskudsordningen <i>M01b Økologifremme, herunder tilskud til omstilling til økologi i de offentlige køkkener</i>	Tilskudsordningen tages ud af programmet. Der er ikke afsat midler til ordningen fra 2016.
Afsnit 8.2.2. vedr. <i>M04a Miljøteknologi</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der iværksættes en indsats for tilskud til vandbesparende teknikker i gartnerisektoren. 2. Der indføres mulighed for at yde tilskud til visse investeringer baseret på standardomkostninger i stedet for fakturerede udgifter under indsatserne modernisering af kvæg- og slagtesvinestalde samt grønne miljøteknologier.
Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04b Økologisk investeringsstøtte</i>	Der foretages en mindre justering af afsnittet vedrørende tilskudsordningens prioriteringskriterier.
Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04d Ikke-produktive investeringer</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ordningens formål ændres, så der også kan være fokus på at mindske kvælstofudledning, og så projekterne kan

Programafsnit	Ændring
<p><i>ringer</i></p> <p>(Projekter på lavbunds- jorder)</p>	<p>medvirke til at fremme biodiversiteten.</p> <p>2. Gruppen af tilskudsmodtagere ændres, så blot staten og kommuner kan modtage støtte.</p>
<p>Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04d Ikke-produktive investeringer</i></p> <p>(N- og P-vådområder)</p>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <p>1. Centralisering af prioritering af kvælstof- og fosforvådområdeprojekterne.</p> <p>2. Udvidelse af gruppen af støttemodtagere til også at kunne inkludere Naturstyrelsens decentrale enheder og dermed også mulig udvidelse af Vandoplandsstyregrupperne (VOS).</p> <p>3. Minivådområder tilføjes som ordinær vandmiljøindsats.</p>
<p>Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04d Ikke-produktive investeringer</i></p> <p>(Natura 2000 Optimale vandstandsforhold (nyt navn))</p>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <p>1. Fjernelse af krav om hævelse af vandstanden, så det er muligt at sænke vandstanden, afhængig af behovet i projektet.</p> <p>2. Ordningsnavn ændres til 'optimale vandstandsforhold' i stedet for 'naturlige vandstandsforhold'.</p> <p>3. Ændring af prioriteringskriterier, således at anlæg går forud for forundersøgelser, prioritering af særligt truede naturtyper pga. hydrologien og store projekter forud for små.</p>
<p>Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04d Ikke-produktive investeringer</i></p> <p>(Natura 2000-projekter: Rydning af tilgroede arealer, forberedelse til afgræsning og etablering af robust og sammenhængende natur og faciliterende indsats i Natura 2000-områder)</p>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <p>1. Der indføres mulighed for tilskud til en faciliterende indsats.</p> <p>2. Afsnittet vedrørende prioriteringskriterier ændres for at sikre en målrettet prioritering af projekterne.</p> <p>3. Der indføres mulighed for at yde tilskud til visse investeringer baseret på standardomkostninger i stedet for fakturerede udgifter.</p>

Programafsnit	Ændring
<p>Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04d Ikke-produktive investeringer</i></p> <p>(Særlige levesteder for Bilag IV-arter)</p>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der indføres mulighed for at yde tilskud til visse investeringer baseret på standardomkostninger i stedet for fakturerede udgifter. 2. Ændring af tilskudsmodtagere, så kommuner, private lodsejere, foreninger mv. kan søge, men ikke staten.
<p>Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04d Ikke-produktive investeringer</i></p> <p>(Landskabs- og biotopforbedrende beplantninger)</p>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <p>Der indføres mulighed for at yde tilskud til visse investeringer baseret på standardomkostninger i stedet for fakturerede udgifter. Fastlæggelse af standardomkostninger udestår.</p>
<p>Afsnit 8.2.2. vedr. tilskudsordningen <i>M04e Tekniske anlæg på agerjord (minivådområder)</i></p>	<p>Ny tilskudsordning:</p> <p>Formålet er at sikre bedre kvalitet og kvantitet i planteavl ved at give tilskud til etablering af tekniske anlæg (minivådområder), som gør det muligt at gøde med mere kvælstof, uden at der opstår en afledt negativ indvirkning på kvælstofudvaskningen.</p>
<p>Afsnit 8.2.4. vedr. tilskudsordningen <i>M07c Fysiske anlæg på landbrugsjord i forbindelse med vandløbsrestauration</i></p>	<p>Ny tilskudsordning:</p> <p>Der oprettes en ny foranstaltning med henblik på at yde investeringsstøtte til større vandløbsrestauration- og genslyngningsprojekter, der bl.a. omfatter hele ådale, etablering af miniådale og dobbeltprofiler. Projekterne vil bidrage til implementering af vandrammedirektivet.</p>
<p>Afsnit 8.2.4. vedr. tilskudsordningen <i>M07d Natura 2000-planlægningsprojekter</i></p>	<p>Ny tilskudsordning.</p> <p>Der gives tilskud til:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indsamling af data om arters levesteder og forvaltningsbehov. 2. Indsamling af data til brug for effektvurdering af Natura 2000-tilskudsordningerne.

Programafsnit	Ændring
	3. Udarbejdelse af lokale forvaltningsplaner.
Afsnit 8.2.5. vedr. tilskudsordningen <i>M08a Etablering af skov</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drikkevands-/grundvandsindsatsen tilføjes i hovedformålet. 2. Hensyn til vandmiljøet og implementering af Vandrammedirektivet samt målsætning om etablering af skov på landbrugsarealer tilføjes i rationalet. 3. Der gives støtte til indkomstkompensation, som udbetales som arealbaseret støtte i op til 12 rater. 4. Kravene til plantetallet skærpes i den eksisterende investeringsstøtte til etablering af skov. 5. Den eksisterende investeringsstøtte til etablering af skov suppleres med en administrativt forenklet tilskudsmodel med færre krav og lavere tilskudssatser. 6. Der indbygges mere differentierede tilskudssatser med en trappemodel.
Afsnit 8.2.5. vedr. tilskudsordningen <i>M08c Støtte til grønne driftsplaner</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der indarbejdes et nyt planelement for hensyn til klimaforandringer og klimatilpasninger. 2. Der fastsættes maksimale satser for tilskud.
Afsnit 8.2.5. vedr. tilskudsordningen <i>M08d Foryngelse med klimarobuste arter og til fordel for visse arter</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der ydes tilskud til foryngelse med klimatilpassede arter og til fordel for visse arter, med det formål at forbedre skovens økologiske værdi (herunder resiliens). 2. Der ydes tillige tilskud til naturlig tilgroning (kun til hegn), pesticidfri drift og skærmstilling.
Afsnit 8.2.5. vedr. til-	Tilskudsordningen tages ud af programmet. Der er ikke

Programafsnit	Ændring
skudsordningen <i>M08e</i> <i>Støtte til friluftsliv</i>	afsat midler til ordningen i 2016.
Afsnit 8.2.5. vedr. tilskudsordningen <i>M08f</i> <i>Rydning af invasive arter og uønsket opvækst i lysåbne naturtyper</i>	Tilskudsordningen ændres: Investeringen skal modvirke tab af biodiversitet i det danske landskab også udenfor Natura 2000-områderne. Foranstaltningen fremmer skovenes tilpasningsevne og miljømæssige værdi ved at bidrage til etableringen og driften af en mere stabil og økologisk beriget skov.
Afsnit 8.2.6 vedr. tilskudsordningen <i>M10a</i> <i>Fastholdelse af arealer, der indgår i vådområdeprojekter, Natura 2000 hydrologiprojekter, lavbundsprojekter og vandløbsprojekter med fysiske anlæg.</i>	Tilskudsordningen ændres: Udvidelse af ordningen i overensstemmelse med ændringer i de relevante projektordninger, dvs.: 1. Ændring af beskrivelsen af baseline for 20-årig fastholdelse og for 5-årig ændret afvanding. 2. Projekter med fysiske anlæg i forbindelse med vandløbsrestaurering inkluderes som målgruppe. 3. Ordningen 5-årig Ændret afvanding udgår fra 2016. 4. Tilsagnsarealer kan anvendes til opfyldelse af de grønne krav under den direkte landbrugsstøtte.
Afsnit 8.2.7. vedr. tilskudsordningen <i>M11a</i> <i>Økologisk arealtilskud</i>	Tilskudsordningen ændres: Ændringen vedrører modregning på grund af grønne krav, dvs.: 1) Generel modregning for det grønne krav om miljøfokusområder (EFA) i basissatsen og 2) Konkret støttereduktion ved anvendelse af økologiske efterafgrødearealer til opfyldelse af MFO.
Afsnit 8.2.8 vedr. tilskudsordningen <i>M13a</i> <i>Områder med særlige begrænsninger for landbruget (ø-støtte)</i>	Tilskudsordningen ændres: Tilføjelse af en ekstra ø, Halmø, på listen over udpegede øer.
Afsnit 8.2.9 vedr. tilskudsordningen <i>M15a</i>	Tilskudsordningen ændres:

Programafsnit	Ændring
<i>Tilskud til miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse</i>	<p>1. Det gøres muligt at bevare op til 20 hjemmehørende træer pr. ha til naturlig død og henfald. (I dag blot 10 træer pr. ha).</p> <p>2. Af operationelle grunde medtages tilgrænsende arealer til en kortlagt skovnaturtype eller et skovareal for at sikre en entydig afgrænsning af tilskudsarealet. Som udgangspunkt skal mindst 50 pct. af det samlede areal være kortlagt som skovnaturtype mod tidligere 75 pct. Dette giver også bedre mulighed for at tilgodese sammenhængende skovlandskaber.</p> <p>3. Satserne er sammenfattet for arealer inden for og uden for Natura2000. Tabelstrukturen er ændret/forsimplet. De tidligere satser er fastholdt, dog med tillæg for transaktionskostninger, da disse ikke var indeholdt i de tidligere satsberegninger.</p>
<i>Afsnit 8.2.10 vedr. tilskudsordningen M16b Udviklingsprojekter (Erhvervsudvikling)</i>	<p>Tilskudsordningen ændres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Støttemodtagere udvides med forarbejdningssektoren. 2. Tilføjelse af energi- og klimavenlige teknologier i generel beskrivelse. 3. Tilføjelse, så der kan gives tilskud til produktudvikling. 4. Tilføjelse af test og afprøvning til udviklingsprojekter. 5. Nye overordnede indsatsområder. 6. Nye støttebetingelser (statsstøtte). 7. Nye prioriteringskriterier (forarbejdning tilføjet).
<i>Afsnit 8.2.10. vedr. tilskudsordningen M16c Økologisk udvikling</i>	<p>Ny ordning:</p> <p>Ny indsats, som har til formål at bidrage til at udvikle den økologiske jordbrugs- og fødevareresektor med tilskud til projekter om produktudvikling, herunder pilotprojekter.</p>
<i>Kap. 10. Finansieringsplan</i>	<p>Opdatering af finansieringsplan pr. foranstaltning og fokusområde. Der indgår væsentligt flere midler, idet fleksmidler overført fra den direkte landbrugsstøtte indgår fra 2016.</p>

Programafsnit	Ændring
Kap. 11. <i>Indikatorplan</i>	Opdatering udestår. Programmets indikatorer skal justeres som følge af prioriteringen af midler fra 2016. Dette gælder såvel generelle som programspecifikke indikatorer.
Kap. 13. <i>Elementer, der er nødvendige for vurderinger af statsstøtte</i>	Opdatering udestår. Kapitlet skal justeres som følge af ændrede/nye foranstaltninger. Det gælder: 1. Forarbejdningssektoren under M01a +M16b Erhvervsudvikling. 2. M01b Økologifremme (udgår). 3. M07c Fysiske anlæg (ny indsats). 4. M08e Støtte til friluftsliv (udgår). 5. M16c Økologisk udvikling (ny indsats).
Kap. 18. <i>Forhåndsvurdering af verificerbarhed, kontrollerbarhed og fejlrisiko</i>	Konsekvensrettelser som følge af nye/ændrede tilskudsordninger. I afsnit 18.2 er der indsat erklæringer fra funktionelt uafhængige organer vedrørende beregninger af standardomkostninger.
<i>Alle kapitler</i>	Mindre rettelselser, justeringer og konsekvensrettelselser, herunder som følge af ressortomlægninger.